SPEIDEREN

MEDLEMSBLAD FOR NORGES SPEIDERFORBUND #3.2025

s 10 Gøy med refleksløype

s 21 På kino: Grevlingene

SPEIDERNES LANDSLEIR

Landsleirminner ... s 28

Smarte turtips s 45

Den frie leken s 59

Ansvarlig redaktør: Kirvil Kaasa

Design: Speider-sport

Forsidefoto: Lars Røraas

Trykk: Aksell

Opplag: 14 500

Redaksjonen avsluttet: 20. august 2025

Generalsekretær: Birgitte Heneide

Speidersjef: Peer-Johan Ødegaard

Bidragsytere: Aksel Holmsen, Flu Hartberg, Helene Bredal, Ksenia Sazonova, naturfotograf Roger Brendhagen, Simen Velde

Redaksjonen: Alexander Vestrum, Christian Sangereid, Emil Briskelund, Juliet Blytt Lilleslåtten, Lukas Leander Nielsen Illøkken, Sander Øigarden

Besøksadresse:
St. Olavsgate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910
St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no

www.speiding.no

TRYKT I NORGE NO - 1470

SPEIDEREN er kortreist, miljøvennlig og produseres på bærekraftig vis. Papiret er fra en av de mest miljøvennlige papirfabrikkene i Sverige. SPEIDEREN trykkes på et svanemerket trykkeri på Aurskog før bladet sendes direkte til deg. Trykt i Norge og trygt for deg som medlem i Norges speiderforbund.

F-1

Hva er dette?
Bokstaven og tallet viser hvilket **mål** i programmerkene saken passer til. Merkene og målene finner du i loggbøkene og i Speiderbasen.

INNHOLD

FLokk og koloni
10 Blinke, blinke: Refleksløype
12 Patruljedyret: Grevling
16 Ta et merke: Brannvern

Tropp
17 NM i speiding 2025
20 Ta et merke: Førstehjelp 1 og 2
21 Grevlingene: Om filmen
22 – Veldig lyst til å bli skuespiller
24 Speiderkokken: Laksetacos
27 Rottepatruljen / Speiderord og - uttrykk

Speidernes landsleir 2025
28 Hjem med sekken stappfull av gode minner

Roverlag
45 Smarte turtips
48 Internasjonal speiding – hva gjør rovere i andre land?
49 Ta et merke: Mennesket og naturen
50 Syng!
54 Portrettet: Milla Ødegaard

Ledere
56 Speiderledelse: Den frie leken
58 Foreldrehefter på flere språk

Faste spalter
3 Kortnytt
14 Hodebry og vitser
19 Premiequiz
26 Peffens hjørne
58 Speidersjefens hjørne
59 Heder og ære

Se bilder fra Landsleiren!

28

KORTNYTT

AV ALEXANDER VESTRUM, JULIET BLYTT LILLESLÅTTEN OG SANDER ØIGARDEN

FOTO: JOSTEIN KARLSEN

Agder-speidere laget is på tur

– Vi har snakket om dette i flere år, at vi burde prøve å lage is på tur. Nå fikk vi endelig gjennomført det, og det ble en suksess, forteller gruppe- og troppsleder Jostein Karlsen i 1. Øyestad speidergruppe, Aust-Agder krets. Gruppa hadde med seg speidervenner fra Fevik 1. som gjester på turen tidlig i vår. Det meste av planen for turen, unntatt oppmøtested, var hemmelig for både speiderne og flere av lederne. Etter togreisen til Nelaug stasjon gikk ferden inn i skogen. Desserten denne dagen ble noe helt spesielt: Alle fikk utdelt ingredienser og utstyr for å lage softis helt fra bunnen. Med snø, salt og ivrig risting i plastposer ble drømmen realisert, forteller Jostein.

– Medbrakt kakestrøssel satte prikken over i-en, og isen fikk tommel opp fra deltakerne, skriver han til SPEIDEREN. ❖

Kreativt leirbål på Oslospeidernes kretskonkurranse

Da det skulle være leirbål på Oslospeidernes kretskonkurranse i vår, måtte det en kreativ løsning til. Det var bålforbud, så hvordan skulle man få det til? På kretskonkurransen blir det derfor ofte leirbål uten bål, men årets komite hadde andre planer. Det er generelt bålforbud fra 15. april til 15. september, men hvis det åpenbart ikke er brannfare, kan man fyre bål. Hvor er det absolutt ikke brannfarlig? På vannet, selvfølgelig. Alle speiderne satt i skråningen ned mot Vennervann. Så kom leirbålet flytende! To stiger hadde blitt stroppet fast mellom to kanoer. Mellom stigene hadde komiteen plassert en bålpanne. Resultatet ble et flott og trygt leirbål på vannet. ❖

FOTO: CECILIE BLYTT

FOTO: NADIA LETTIERI - THE SWISS GUIDE AND SCOUT MOVEMENT

Eurovision-Kyle på speidertur i Sveits

Speidergruppa Pfadi Seesturm fra Neukirch-Egnach i Sveits opplevde et skikkelig spennende eventyr i mars. De fikk være med norske Kyle Alessandro og spille inn en video – et såkalt postkort – til Eurovision Song Contest (ESC). Videoen ble vist under semifinalen og finalen i mai, som over 65 millioner mennesker over hele Europa og flere andre land ser på. Nadia Lettieri fra det sveitsiske speiderforbundet forteller:

– Det ble satt opp en liten leir i skogen med telt og leirbål for opptakene. Der møtte Kyle åpne og blide speidere, fra bevere til rovere. De dro Kyle med på morsomme speideropplevelser. Egnach-speiderne viste ham hvordan man steker pinnebrød, de fortalte vitser og utfordret ham til å si noen ord på sveitsertysk. – Til gjengjeld fikk Kyle le litt av vår uttale av norske ord. ❖

FOTO: EILEEN KROGSTAD BIGSET

Tveitspeidere fikk kulturpris

På selveste 17. mai ble 1. Tveit speidergruppe i Sørlandet krets hedret med kulturprisen for 2025. Den deles ut av Foreningen Ryen Grendehus og ble i år gitt til speiderne for deres mangeårige innsats for barn og unge i bygda. Gruppa har for det meste medlemmer mellom 7 og 10 år. 1. Tveit-speiderne har blant annet en egen øy med gapahuk, der er de mye (bildet).

– Helt siden begynnelsen av 1950-tallet har speideren gitt et verdifullt fritidstilbud til barn og unge i Tveit. Kulturprisen er tilegnet alle ledere som i alle disse årene har brukt tid og krefter på den oppvoksende slekt, og gitt dem en god ballast for livet, står det i begrunnelsen.

– Det er inspirerende å få en slik pris. Den er ikke bare til oss som er ledere i dag, men til alle som har vært med og bygget opp speidergruppa gjennom generasjoner, sier leder Carl Petter Benestad. ❖

Moldespeiderne redesignet plagg

Moldespeiderne hadde redesign med symaskin på et troppsmøte i vår. Til å hjelpe seg ved maskinene hadde de fått driftige og dyktige medlemmer fra 3. St. Georgs Gilde i Molde. På bildet veileder Dagny Waagbø speiderne Sara Lønsethagen (12) og Kamilla Joy Randle (12) i arbeidet med å sy handlenett av en gammel t-skjorte. Begge jentene hadde sydd litt før, men de lærte likevel litt nytt på møtet. Kamilla har planer om å sy ei leirbålskappe. ❖

FOTO: HARALD AUSTVIK

FOTO: LASSE KRISTIANSEN

Fredrikstadspeidere lærte folk om kano

Rolvsøyspeiderne i Fredrikstad krets har fått midler til å holde kurs i kanopadling for folk på Rolvsøy. Dette er en del av aktiviteten i Friluftslivets år.

– Vi var litt forsiktige med annonseringen av kurset i kanopadling fordi vi ikke skulle ha påmelding og hadde begrensing på 14 kanoer, skriver gruppa. Kurset ble gjennomført som planlagt i strålende vær ved vårt kanohus ved elva Visterflo på Rolvsøy. Det var 20 deltakere. Blant annet handlet kurset om sikkerhet, hvordan en går inn og ut av en kano og padleteknikk. Avslutningen var grilling av pølser og mer. ❖

FOTO: PRIVAT

Rjukanspeidere laget leirbålskappe til ordføreren

– Takk for en kjempekoselig kveld på speidernes pinseleir på Sandven, skriver ordfører Kathrine Haatvedt i Tinn kommune på Facebook. Rundt 100 speidere deltok på leiren ved Tinnsjøen.

– Her har jeg fått en flott omvisning, nydelig bålkaffe og vært med på en kjempehyggelig leirbålsamling. Med meg fikk jeg også en kjempeflott kappe (og godteri til å putte i lomma), med mange merker påsydd – formet som et ordførerkjede, skriver ordføreren videre.

– Samle så mange merker du kan fra lag og foreninger du besøker. Vi kan hjelpe deg med å sy dem på, sier speiderleder Arvid Helgesen i en oppfordring. ❖

Kunstner ville ha gitt speideren penger

Hvis du hadde 100 000 kroner å gi til et lag, forening eller frivillig arbeid, hvem hadde du valgt? Det spørsmålet har lokalavisa Gudbrandsdølen Dagningen stilt kunstner – og speider – Anne Tidemand-Johannessen Møller. Anledningen er at hun stiller ut billedvever i USA denne høsten. Hvis Anne skulle ha gitt penger til noen på Lillehammer, der hun holder til, svarer hun slik:

– Hadde jeg hatt mulighet skulle pengene gått til NSF-speiderne! ❖

FOTO: INGE MØLLER

FOTO: TONETTE LIEN

100-årsjubileum og bydelsfest i Drammen

11. juni markerte 1. Skoger speidergruppe sitt 100-årsjubileum med en stor bydelsfest i Nordbylund på Åskollen i Drammen. Over 300 speidere, tidligere medlemmer, foreldre og naboer møtte opp for å feire gruppas lange historie og tilknytning til nærmiljøet. Feiringen startet med flaggheis, akkompagnert av Strømsgodset Musikkorps, og fortsatte med taler fra Drammens ordfører Kjell Arne Hermansen og Eirik Ulltang Birkeland fra speiderstyret.

– Vi ønsket å gjøre kvelden til en feiring for hele nærmiljøet, men først og fremst hedre alle speidere, ledere og støttespillere som har vært med og båret gruppa fram gjennom 100 år, sier gruppeleder Audun Frøysland. Deltakerne fikk servert helstekt gris, pølser og jubileumskake. Natursti og utdeling av flere utmerkelser sto også på programmet. ❖

Tips oss

Her presenterer vi notiser om små og store speiderhendelser. Fortell oss hva du driver med! Har dere vært på en tur litt utenom det vanlige? Kanskje dere har gjort noe som er blitt lagt merke til i lokalsamfunnet? Send bilde og en kort tekst til SPEIDEREN, så kanskje det havner i bladet: kk@speiding.no

FOTO: RAGNAR PETTERSEN

Speidere i Bergen fikk bruke gammel brannstasjon

– Jeg synes stafetten var det gøyeste. Det var også gøy å sykle inne i bygget, sier den niårige speideren Mathias. Han og resten av 1. Fjøsanger i Hordaland krins var de første som fikk prøve å bruke den gamle Fana brannstasjon, som er åpnet som en prøveordning. Det skriver lokalavisa Fanaposten.

– Det er helt fantastisk, og dette har vi lengtet etter i mange år. Det er helt tipp topp, sier leder Ragnar Pettersen. ❖

Jevn økning for speiderne i Elverum

– Vi har plass til mange flere, sier Ingvild Skirbekk Sagmoen. Hun er blant lederne i Mjølner speidergruppe, som holder til i Elverum. Gruppa i Hedmark krets teller nå i alt 75 stykker, skriver Østlendingen. Lokalavisa var med på det siste møtet før sommerferien. Blant annet spikket speiderne kniver til å tilby på markedet på landsleiren.

– Vi har hatt jevn økning i medlemsmassen siden pandemien og kan ta imot flere til våre aktiviteter som egner seg både for jenter og gutter, sier Ingvild. ❖

FOTO: INGVILD SKIRBEKK SAGMOEN

Speidere bygde kjempebål på Karmøy

FOTO: HANS INGE FAGERLAND

– Som dere vet, speidere kan man stole på, skriver Haugesunds Avis om St. Hans-bålet på Åkrasanden på Karmøy. Åkra speidergruppe hadde lovet tidenes bål da de inviterte til feiring. Været var grått, men mange hadde møtt fram, skriver avisa. Under feiringen var det blant annet grilling og salg av pølser, hamburgere og hvalkjøtt. Ifølge Karmøynytt var bålet rundt ni meter høyt. Det er omtrent som det har vært tidligere år. Likevel ble det rekord i år.

– Det er flere paller enn det noensinne har vært. Rundt 1 000 paller, det er rekord, sier speiderleder Hans Inge Fagerland. ❖

Lokalavisa fant speidernes stjålne servise

Da avisa Groruddalen fikk høre at speiderne hadde blitt frastjålet et servise, tok de saken i egne hender. Serviset var blant det som ble borte da en kassebil ble brutt opp i forbindelse med en tur som 8. Oslo Romsås speidergruppe hadde i juni. Politiet ble varslet, men ingen spor var så langt fulgt opp, skriver Groruddalen.

– Avisa bestemte seg derfor for å oppsøke parkeringsplassen bak Sinober, hvor bilen hadde stått parkert. Målet var å lete etter mulige spor, eller i beste fall finne igjen noe av det som var stjålet. Etter under en times leting dukket det opp en konkret løsning: To bobleplastsekker med serviset lå henslengt i buskaset, bare noen meter fra parkeringsplassen. Serviset, som speidergruppa hadde brukt lang tid på å anskaffe og bære inn, så ut til å være intakt, skriver journalist Magnus Miland Vold. ❖

FOTO: NINA CALDERON NIELSEN

FOTO: ISIMON NESSE ØKLAND - MELING SPEIDARGRUPPE

Unge Ryvardenspeidere på flott 41. plass i NM

Meling speidergruppe fra Bømlo i Ryvarden krets kan være stolt av innsatsen til sine to patruljer i NM i speiding i år. Ekorn, med de eldste speiderne, kom på 11. plass av de 122 lagene. Oter, med de yngste, kom på 41. plass, en imponerende plassering, skriver lokalavisa Bømlo-Nytt. Speiderne fikk verdifull erfaring med tanke på et mulig NM i 2026. Overfor lokalavisa forsvarer gruppeleder Simon Nesse det å ha to patruljer i konkurransen.

– Hvis du spør om dette er kostbart – ja, det gjør et kraftig innhogg i økonomien til speidergruppa. Men det er vanskelig å si nei når speiderne kvalifiserer seg til et nasjonalt mesterskap og er motiverte for å gjøre en god innsats, sier han. ❖

Syngende speidere fra Syvende

Fra 30. juli til 2. august var det duket for Tall Ships' Races, en internasjonal regatta for store seilskip, i Kristiansand.

50 skuter fra hele verden deltok, og det var en folkefest av dimensjoner. Midt i dette var 7. Kristiansand sjøspeidergruppe, også kjent som «Syvende». Speidergruppa har sitt eget sjantikor og opptrådte på åpningskonserten sammen med blant annet Helene Bøksle. Leder Sebastian Bø forteller: – Det er veldig gøy å bli invitert med på slike arrangementer, og skikkelig stas å stå på scenen foran et publikum på mange tusen!
Rover Isabella Engeland Andersen (17) var med på konserten: – Jeg synes det er veldig hyggelig å synge sammen med koret, både på konserter, øvinger og på leirbål, sier hun. Se også artikkelen på side 50 og 51. ❖

FOTO: SANDER ØIGARDEN

SPEIDERSPORT
UTSTYR TIL EVENTYR SIDEN 1914
Abisko Hybrid Trail er en tynn og lett turbukse i typisk Fjällräven-stil til både dame og herre. Stoffet kan vokses for å bli enda mer værbestandig, mens baksiden har god ventilasjon og gir svært god bevegelsesfrihet.
Spar 31 %
Nå 1800,–
Før 2599,–
Gratis frakt
www.speidersport.no

ANBEFALT Astro 300 er en super hodelykt fra Black Diamond som er perfekt på fjelltur og jakt. Siden den er vanntett, er den også fin i kano og båt.

Spar 28 %

Nå 250,–

Før 349,–

★★★★★
«Fin og lett hodelykt. Bra lysjustering.»
Heidi

GODT NOK ZigZag Slumber fra danske Robens er et enkelt og greit skumunderlag som brettes sammen og tar liten plass på sekken.

Spar 36 %

Nå 190,–

Før 299,–

Chair Zero High-Back er en superlett turstol fra Helinox. Egenvekt på 649 gram som lett tåler en belastning på opptil 120 kg. Perfekt i leir etter fjelltur!

Spar 25 %

Nå 1500,–

Før 1999,–
Gratis frakt

ANBEFALT Sportlite fra Osprey er en superlett dagstursekk som rommer 20 liter. Fin i hverdagen og perfekt på reise!

Spar 23 %

Nå 650,–

Før 849,–

ANBEFALT Ryggsekkene Rook og Renn på 65 liter fra Osprey har alt du trenger for reise, leir og haik. Dette er justerbare tursekker som kan bli med deg på tur resten av livet.

Spar 33 %

Nå 1500,–

Før 2249,–
Gratis frakt

★★★★★
«Som forventet.»
Ragnhild

ANBEFALT Transporter fra Osprey er en robust, men likevel lett, bag på 65 liter. Perfekt til leir og helgeturer med masse greier. Med kraftige materialer og polstrede skulderremmer er denne duffelbagen faktisk komfortabel å bære. Skikkelig fin er den!

Spar 33 %

Nå 1200,–

Før 1799,–
Gratis frakt

★★★★★
«Fin, praktiske detaljer, god kvalitet.»
Thorild

SPEIDERSPORT
UTSTYR TIL EVENTYR SIDEN 1914

Tilbudene gjelder ut 17. september 2025. • Foto: Fjällräven

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** CF SALICATH

Blinke, blinke!

Blinke, blinke!

Mål: K-3, S-6, V-1

Når kveldene blir mørkere, er det ekstra spennende å gjøre noe gøy ute. Gå en refleksløype i skogen, for eksempel.

Forbered en refleksløype i skogen med poster som inneholder spørsmål eller enkle, morsomme aktiviteter. Løypa går i skumringen eller i mørket og med lommelykter/hodelykter.

I tillegg til å forstå hvilken stor forskjell det gjør å bruke refleks, erfarer speiderne at mørket ikke er farlig. I stedet får de brukt nysgjerrigheten sin og samarbeider om å finne postene og løse morsomme oppgaver.

FORBEREDELSER OG FORKUNNSKAP

Slik lager du enkelt en refleksløype:

1. Bruk de ferdige postene fra NSFs natursti, eller lag egne poster.

Forslag til aktiviteter på postene:

Poster til natursti

Svarark til natursti

Forslag til andre praktiske oppgaver på postene:

- Sprett ball i bøtte: Tre treff gir applaus fra de andre!
- Kryp som en ninja: Under et tau eller mellom lave greiner.
- Lag et dyrelyd-kor: Alle lager lyden av sitt favorittdyr – samtidig!
- Lag et refleksrim: Finn på et kort dikt om refleks og mørket.
- Gå baklengs til neste post: Bare én får bruke lykt – her må det samarbeid til!

2. Skriv ut poster og heng dem opp med godt synlige reflekser, helst i tynne trær for best synlighet fra ulike vinkler.

UTSTYR

Til å henge opp i trær:

- Små reflekser eller refleksvester
- Poster
- Tau/hyssing

Annet:

- Lommelykter/hodelykter
- Svarark til postene
- Små rekvisitter til aktivitene (f.eks. ball, tau, bøtte)

FREMGANGSMÅTE

1. Snakk kort om hvorfor refleks er viktig. Forklar hvordan løypa fungerer. Del speiderne inn i patruljer (små lag).
2. Speiderne går løypa i lag/patruljer, utstyrt med lommelykt eller hodelykt.
3. På hver post skal deltakerne svare på spørsmål eller utføre en enkel og morsom aktivitet.

For eldre speiderne kan man i tillegg merke av postene på et kart som man deler ut / henger opp. Da får de trening i å lese kart.

UTFORDRINGER OG ERFARINGER

Del inn i lag som må gå sammen hele tiden, slik at ingen går alene. Man kan for eksempel gi ekstra bonuspoeng til dem som samarbeider godt og holder sammen gjennom hele løypa.

Alle trenger ikke lommelykt/hodelykt, men det kan det være lurt å ha noen ekstra til utlån. Det er også smart at alle har på seg refleks!

Det kan være litt skummelt for noen å gå i mørket alene – ha en trygg voksen i nærheten om det trengs. ❖

2025 FRILUFTSLIVETS ÅR

OM SPEIDERBASEN

Speiderbasen er vår egen aktivitets- og kunnskapsbase på nett. Her finner du merker og forslag til aktiviteter og fagstoff som du kan bruke når du planlegger speideraktiviteter. Du kan filtrere på blant annet aldersgruppe, varighet, årstid og type innhold.

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** NATURFOTOGRAF ROGER BRENDHAGEN

Pass deg, hvis du er en meitemark!

Grevlingen er morsom og nysgjerrig. Den graver etter meitemark om natta og lever i familiehuler med brødre og søstre. Stort sett er den mye fredeligere enn folk tror.

Bor du ved en park, eller har hage, kan det hende at grevlingen er på besøk mens du ligger og sover. Den har kraftige klør for å grave, er ganske flat og har korte bein som den vagger av gårde på. De korte beina er perfekte til å dytte unna jord med i en rasende fart!

NATTAKTIV STORSPISER

Grevlingen er altså mest ute etter mat på nattestid, når vi sover. Da kommer den tassende og graver i plenen på jakt etter noe av det beste den vet, meitemark. Faktisk kan grevlingen spise over 200 meitemark i løpet av én natt!

Grevlingen spiser også gjerne snegler – også brunsnegler –og insekter, frosker, fugleegg og matrester fra søppelbøtter. Om høsten stapper den i seg bær, frukt og korn – så mye den kan før den går i hi før vinteren. Den sover seg gjennom det meste av den kalde tida, men kan også våkne opp og kan ta seg en tur ut, hvis det blir mildt vær.

Grevlingene bor for det meste i underjordiske huler og tunneler. Hiet kan være ganske stort og gammelt, kanskje var det en tipp-tipp-tipp-tipp-tipp-oldefar som gravde det? Ofte bor flere grevlinger sammen i en storfamilie. De markerer området sitt med lukt- og do-groper ved hiet. Lukten kan gjøre at andre grevlinger skjønner om de er velkomne, eller om de bør holde seg unna!

NABO MED REVEN

Grevlinghiet og revehiet kan likne på hverandre. Derfor bytter de av og til på å bruke hverandres hi. Noen ganger kan de faktisk bo i hver sin del av et stort hi med mange ganger. men hvis det ligger rester av byttedyr utenfor, er det et revehi. Grevlingen tar aldri med seg mat tilbake til hiet.

HVOR FARLIG ER GREVLINGEN?

Selv om noen gamle historier og eventyr sier at grevlingen biter til den hører at det knaser i bein, er den nokså fredelig og ufarlig og stikker heller av enn å angripe. I stedet kan den faktisk gjøre nytte for seg, der den rydder i gamle planterester, spiser skadedyr og sprer jord når den graver. Den er som en liten gartner om natta! Men den som får besøk av grevlingen i hagen sin, er nok ikke alltid enig i dét, hvis hagen etterhvert får mange grevlinghull.

NATTSAFARI

Vil du prøve å få øye på en grevling, må du altså regne med å være ute nattestid. Kanskje er du heldig og får se dyret med det morsomme svart- og hvitstripete ansiktet, men hold avstand og ikke forstyrr den lille nattarbeideren som er ute for å finne mat. ❖

Kilder: miljoagentene.no, artsdatabanken.no og miljolare.no. Artikkelen er skrevet med litt hjelp fra KI.

Nysgjerrig, søt og lett å kjenne igjen. Og slett ikke så farlig som mange ennå tror!

Denne grevlingen ser ut som om den har pigger, men den har nok bare blitt litt våt i pelsen.

FAKTA OM GREVLING

Latinsk navn: Meles meles

Familie: Mårfamilien. De andre familiemedlemmene i Norge er jerv, oter, ilder, mink, mår, røyskatt og snømus.

Lengde: 60–90 cm lang, halen er 15–20 cm lang.

Vekt: 6–17 kg. Om høsten kan en voksen grevling veie dobbelt så mye som om våren.

Levetid: Opptil 15 år.

Familieliv: Kan få unger fra den er cirka to år gammel. Føder 2–5 unger per kull.

Mat: Favorittmaten er store meitemarker, men den spiser gjerne også insekter, snegler, smådyr som frosk, og dessuten bær, frukt , korn og matsøppel fra oss mennesker.

Trusler: Å bli påkjørt av bil. Ulv og gaupe kan godt tenke seg en grevlingsteik til middag, særlig om høsten, når grevlingene har spist seg store og tjukke for vinteren.

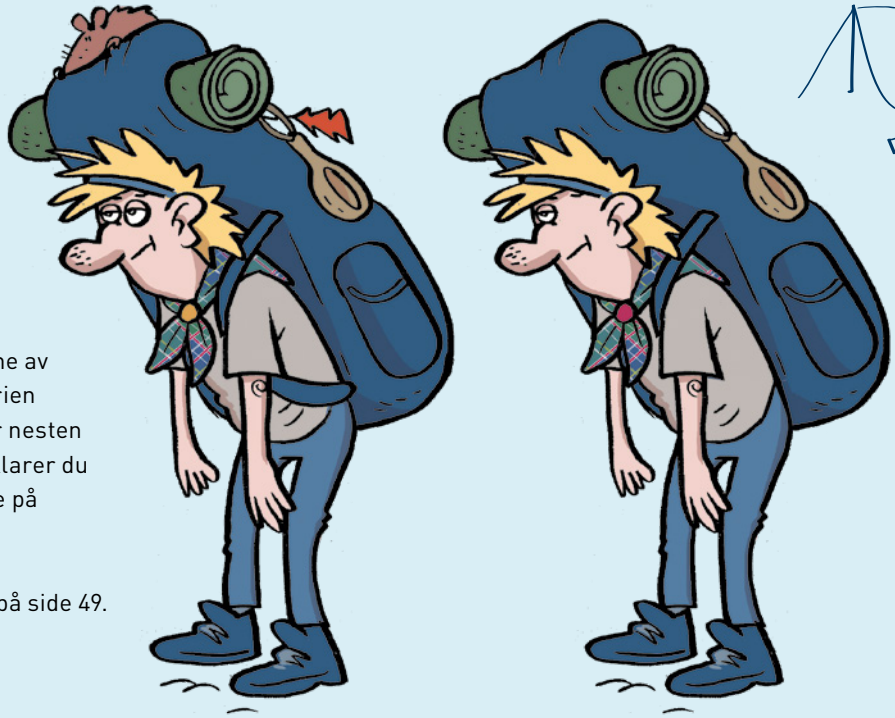
Rødlistestatus: Nei – grevlingen er livskraftig, og bestanden øker i Norge

HODEBRY & VITSER

TEKST: KIRVIL KAASA I **ILLUSTRASJON: FLU HARTBERG**

Herman på leir

FINN FEM FEIL

Se på de to tegningene av Herman fra tegneserien Rottepatruljen. De er nesten like, men ikke helt! Klarer du å finne de fem feilene på tegningen til høyre?

Løsningen finner du på side 49.

HiHiHi!

– Hvorfor hopper du opp og ned hele tiden?
– Jeg har akkurat tatt medisinen min, men så glemte jeg å riste flaska først...

HAHAHA!

Hva er det som har 12 bein og sier voff, voff, voff?
Tre hunder, vel!

Hvordan vet du at bananen er ute og bader?
Skallet ligger igjen på stranden.

– Hvis du har et hus på fem etasjer, og hver etasje har 15 trappetrinn, hvor mange trappetrinn må du gå for å komme til toppen?
– Alle!

Eplet spør appelsinen:
– Hvorfor er det så mørkt her?
Appelsinen: – Fordi pæra har gått.

– Hva heter den nye hunden din?
– Jeg vet ikke, den vil ikke si det.

HAHA!

Hva bør du gjøre hvis det ligger en krokodille i soveposen din?
Legge deg et annet sted.

Har du hørt om frosken som ikke skjønte et kvekk ...?

HODEBRY

AV FLU HARTBERG

OPPGAVER LANDSLEIR-SPESIAL

1 HVORDAN SÅ LOGOEN TIL LANDSLEIREN UT?

a)

b)

c)

2 HVA ER DETTE?

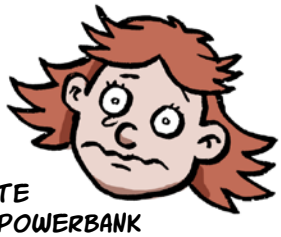

a) KETCHUP-FLEKK PÅ SPEIDERSKJERFET

b) FLENGE I TELT-DUKEN ETTER SOVE-POSEWRESTLING.

c) MJØSA. NORGES STØRSTE INNSJØ.

3 HVA BETYR IRENES ANSIKTSUTTRYKK?

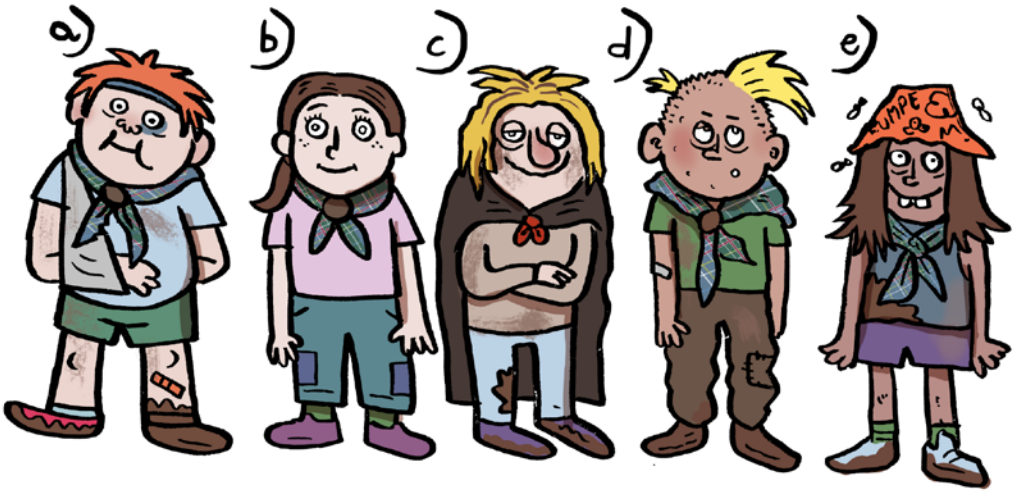

a) HUN GLEMTE Å TA MED POWERBANK PÅ LEIR.

b) HUN TENKER TILBAKE MED LENGSEL PÅ LANDSLEIREN...

c) HUN ER BEKYMRET FOR RENTENIVÅET TIL NORGES BANK.

4 HVEM AV DISSE SPEIDERNE HAR IKKE VÆRT PÅ LANDSLEIR?

Løsningen finner du på side 49.

TEKST: KIRVIL KAASA

Mål:
F-5, 11

Brannvern

Det viktigste når det gjelder brann, er å forebygge både ulykker og skader. Det kan også de yngste speiderne være med og ta ansvar for.

I speideren er vi glad i å fyre bål, det er både hyggelig og nyttig, men vi må også vite hvordan vi skal bruke åpen ild for at det skal være trygt. Noe av dette kan vi lære på møter der brannvern er tema. Da passer det godt med fordypningsmerket Brannvern for småspeidere.

Dette merket finnes ikke for beverspeidere, men kunnskap om hvordan en oppfører seg ved et bål er en del av «Jeg er beredt»-merket også for bevere.

I Speiderbasen finnes dessuten et møteforslag om branntrekanten som er midt i blinken også for beverspeidere:

Dette skal småspeidere gjøre for å ta merket:

1. Øve på å slukke bål med vann eller sand.
2. Være med på å lage en sikker bålplass.
3. Vite hvordan du skal varsle hvis du oppdager en brann. Du skal også kunne nødnummeret til brannvesenet.
4. Være med på et eksperiment for å finne ut hvor fort forskjellige materialer tar fyr.
5. Være med på en brannøvelse på speiderlokalet. ❖

HVORDAN JOBBE MED MERKET?

Her er gode tips fra Fredrikstad FSK, 1. Gulseth, Melhus og Myrvoll speidergrupper:

– Vi har flere ganger fått utgåtte brannslukningsapparater. Dette har alle fått prøve og det er populært. **Bjørn**

– Temaet tekstiler og brannfare tar vi gjerne for oss sammen med bålmerket. Det er effektivt å vise ved hjelp av en bit av en gammel fleecejakke og en ullgenser. **Jorid**

– Vi er så heldig å kjenne en i brannvesenet her, så vi fikk komme på besøk på brannstasjonen, se på utstyr og biler. Og øve på å slokke en brennende gryte med branntepp. **Kristin**

– Vi har kjørt en variant av Haien kommer med branntema, hvor haien er brannslukker, samt de tre elementene som kreves for å få ild i stedet for fisk. Vi har også demonstrert hvordan ulike tekstiler brenner, f.eks. ull, fleece, bomull, treningstøy osv. **Paul Henrik**

TEKST: AKSEL HOLMSEN OG SIMEN VELDE I **FOTO:** DEBORAH OGNØY, GHADI AL HAJJ, SIMEN VELDE OG LUKAS LEANDER NIELSEN ILLØKKEN

Alle gode ting var fem for Elg

650 speidere i 122 patruljer konkurrerte i NM i speiding på Nordtangen speidersenter påHadeland i juni. Iherdig innsats i alle øvelsene ble til slutt belønnet med en NM-tittel for Elg fra 1. Sandnes speidergruppe.

NM er en lagkonkurranse for speidere mellom 10 og 16 år, og etter to intense NM-dager var det altså Elg fra 1. Sandnes som stakk av med seieren.

FEMTE GANG I NM

Elg gjorde det bra i alle delkonkurransene, selv om de var nervøse for å få trekk fordi Hilmer hadde på seg boblejakke i regnværet på søndagen: – Jeg var litt redd for at vi skulle falle ut av topp 10 på grunn av boblejakken min.

Boblejakken viste seg å være vanntett, så da dette ble poengtert for dommerne, slapp patruljen trekk for å ha bommet på hva som var rett bekledning.

Dette var patruljens femte NM, og hvert år har de forbedret resultatet. I fjor kom de på tredjeplass, og dermed var NM-gullet i sikte før årets mesterskap.

KJEMPEFORNØYDE MED SØLV OG MED BRONSE

Ørret fra 1. Haugerud speidergruppe kom på andreplass i mesterskapet. De var veldig fornøyde med plasseringen. Ørret understreker at de har vært en patrulje siden 2. klasse, og synes derfor det er en verdig avslutning på samholdet de har hatt sammen i mer enn åtte år: – Vi er mer enn bare en patrulje, hevder de.

Røyskatt fra Moldespeiderne tok tredjeplassen. – Å komme på 3. plass føltes helt utenkelig. Vi håpet på kanskje 10. plass, og da den plasseringen ble delt ut, mistet vi litt håpet, forteller de Under oppgaven der de skulle få fyr på en planke med hjelp av tau og pinne, klarte de å knekke pinnen. – Det var nok den største utfordringen vi møtte på, men vi fullførte likevel.

VARIERTE OPPGAVER

I tillegg til å klare å få fyr på primitivt vis, skulle patruljene snekre kubb-sett, de ble testet i teorioppgaver, ryddighet på leirområdet, orienteringsferdigheter, matlaging på primus og førstehjelp.

Her har vi samlet noen av de mange fine bildene som speiderne i kommunikasjonsstaben tok i løpet av NM-helgen. ❖

I skyggen under bordet tenker man bedre!

Patrulje Hjort fra 4. Rauma Innfjorden tenker så det knaker ...

Ørret fra 1. Haugerud. – Vi er mer enn bare en patrulje!

Mange speidere kom med tog til Nordtangen.

Også en smart måte å bruke liggeunderlaget på!

Flere hundre spente speidere klare for første delkonkurranse på lørdag.

Bærbart telt.
Kjekt å ha!

Ikke lett å få fyr på denne måten! Noen av delkonkurransene i NM er mer krevende enn andre.

Stolte røyskatter fra Moldespeiderne.

TA ET MERKE

TEKST: KIRVIL KAASA

Mål:
F-11, 12,
K-1, 4, 7

Førstehjelp 1 og 2

Mange øver på førstehjelp på et speidermøte i høst, og det er lurt. Da er det mye lettere å vite hva en skal gjøre og hvordan, hvis det skjer noe.

Det smarteste er å øve mange ganger, og hvert eneste år. Du vet aldri når du kan få bruk for det du har trent på.

Som oftest er det ikke de store, alvorlige ulykkene vi opplever, heldigvis. Men også mindre skader kan det være viktig å behandle raskt og riktig. Det kan forhindre at den som er skadet, eller syk, blir verre. Kanskje gjør det at pasienten blir fortere bra igjen.

Kan dere førstehjelp i patruljen, og har med det viktigste førstehjelpsutstyret på patruljetur, er dere beredt til å takle mange uhell på egen hånd.

Det er flere merker du kan ta som handler om førstehjelp. To av dem heter Førstehjelp 1 og Førstehjelp 2.

DETTE SKAL DU KUNNE FOR Å TA FØRSTEHJELP 1:

1. Vise hvordan du skal opptre på et ulykkessted og tilkalle hjelp.
2. Vise at du kan behandle vanlige skader og situasjoner på tur, som større kutt i fingeren, solbrenthet, hjemlengsel, nedkjøling, enkle brannskader eller lignende.
3. Vise at du kan utføre hjerte- og lungeredning (HLR).
4. Vis at du kan legge en person i sideleie og sikre frie luftveier.
5. Vise at du kjenner innholdet i patruljens førstehjelpsutstyr og hva det brukes til.
6. Vise at du kan legge en fingerbandasje.

Når du har øvd godt på dette, og lært enda mer, kan du tenke på å ta fordypningsmerket Førstehjelp 2.

DETTE SKAL DU KUNNE FOR Å TA FØRSTEHJELP 2:

1. Delta på en førstehjelpsøvelse sammen med minst to til, der du tar ledelsen på ulykkesstedet.
2. Vurdere om en skade er utenfor din evne og kunnskap og bør undersøkes av en lege.
3. Vise at du kjenner til hvordan du stripser sammen et sår.
4. Vise hvordan du kan lage en god støtte til en som har skadet armen (f.eks. fatle).
5. Vite hva hjernerystelse er og hvordan den behandles.
6. Vise hvordan man behandler elektriske skader og forgiftning.
7. Vise hvordan man unngår og behandler allergiske reaksjoner.

Merkene er til salgs hos Speider-sport.

Premiere: 19. september 2025
Regissør: Paul M. Lundø
Aldersgrense: 6 år
Lengde: 1 time og 44 minutter
Sjanger: Eventyr/komedie/familiefilm
Med: Nils Elias Lea Olsen, Kristoffer Joner, Øystein Martinsen, Caroline Johansen, Justine Osafo, Kristoffer Lycke Abrahamsen, Isak O' Brien, Jakob Mydland, Nikis Theophilakis, Frank Tønnesen m.fl.

PÅ KINO I HØST

TEKST: LUKAS LEANDER NIELSEN ILLØKKEN I **ILLUSTRASJON:** 73 EYES FILM PRODUCTION AS

«Grevlingene» – Spinnvilt speiderkaos på kino!

Denne høsten ruller en helt ny film med handling fra speideren over kinolerretene. Hovedrollen Bernt spilles av Nils Elias Lea Olsen fra intervjuet på neste side.

«Grevlingene» er en spinnvill, morsom og litt kaotisk eventyr-komedie om vennskap, ærlighet og det å prøve å finne ut hvem man egentlig er.

Hovedpersonen Bernt, en foreldreløs gutt, har én stor drøm: å bli speider, akkurat som faren hans var før han døde. Men ting blir ikke akkurat som Bernt hadde tenkt. Den nye foster-moren hans, Gerd, spilt av Caroline Johansen (fra NRK-serien «Side om side»), er ekstremt opptatt av å være politisk korrekt og gjøre alt riktig, og plutselig bestemmer hun seg for å bli med som leder i speideren. Det tar ikke lang tid før alt snus opp ned.

I andre roller møter vi blant annet Kristoffer Joner og Øystein Martinsen, som sørger for både humor og uventede øyeblikk.

«Grevlingene» har både fart, følelser og flaut familiedrama. Filmen passer perfekt å se sammen med familien, venner eller patruljen din. ❖

REGISSØR PAUL M. LUNDØ: – DERFOR VILLE JEG LAGE EN FILM MED SPEIDERTEMA

– Jeg har alltid vært glad i speideren, og jeg ønsket å lage en film til mine barn, en film som på et vis gjenspeilte min egen barndom, men på en litt romantisk måte. Og som refererte til de filmene jeg vokste opp med. Det var i veldig stor grad en drivkraft for meg.

Les hele intervjuet med Paul M. Lundø:

Sett speiderpreg på filmpremieren 19. september:

TEKST: LUKAS LEANDER NIELSEN ILLØKKEN I **FOTO:** 73 EYES FILM PRODUCTION AS

Nils Elias spiller Bernt i «Grevlingene». – Jeg lever meg skikkelig inn i rollen og prøver bare å være den, egentlig, forteller han til SPEIDEREN.

– Veldig lyst til å bli skuespiller

Nils Elias Lea Olsen er 12 år gammel og bor på Tasta ved Stavanger. Denne høsten er han aktuell i hovedrollen Bernt i en ny norsk kinofilm som heter «Grevlingene». Du kan lese om filmen på side 21. SPEIDEREN tok en prat med Nils Elias i sommer.

Hva slags gutt er Bernt?
– Bernt er en foreldreløs gutt. Han har veldig lyst til å bli speider som hans far. Men så har han en fostermor som ikke helt er enig. Han er villig til å gå ganske langt for å nå det han har lyst til.

Hvorfor vil Bernt bli speider?
– For å bli som sin avdøde far, som var speider.

Hva er det viktigste han lærer i filmen, tror du?
– Å følge drømmene sine, og kanskje at ærlighet varer lengst.

Hva synes du var mest krevende med å spille Bernt?
– Det var ganske masse arbeid og i noen scenene var det masse kryping, så jeg fikk ganske vondt på albuer og knær. Jeg måtte også ha mye sminke for å se skitten ut. Noen ganger brukte de jord. Det var ikke så deilig, men det gikk greit.

Hva var det gøyeste med å spille Bernt?
– Det må være enten da jeg krøyp i et grevlinghi, eller da jeg og noen andre barn fra filmen spilte brettspill i en scene, og så juksa en av oss på ekte. Da begynte jeg å le veldig mye!

Skjedde det noe uventet eller noe ekstra gøy under innspillingen?
– Det var veldig masse gøy og mange forskjellig opplevelser! Jeg har vært i kano, krøpet i grevlinghi, fått bank, trødd i hundebæsj, spist ting jeg ikke liker, sprunget og svettet i ørkenen og mye, mye mer.

Hva var det gøyeste å spille inn?
– Kanskje da vi gikk i ørkenen, jeg og Kristoffer Joner. Det var masse action og spenning der. Det synes jeg var veldig gøy.

Har du blitt redd for grevlinger etter at du spilte i filmen?
– Jeg har jo hørt ganske mye om hvor farlige de er. Jeg er ikke redd og tenker ikke mye på det, men jeg ville ikke gått inn i et hi med en grevling, sånn på ekte.

Ble du godt kjent med de andre skuespillerne som du spilte med?
– Ja, jeg ble veldig godt kjent med dem, og jeg har masse gøye minner. Jeg bodde sammen med noen av dem under innspillingen.

Har du hatt filmroller eller spilt skuespill før?
– Jeg går på Rogaland barne- og ungdomsteater, der har jeg vært med i noen teaterstykker, og så har jeg spilt i en film før. Filmen heter Nordsjøen.

Det ser kanskje ikke slik ut, men scenen fra ørkenen sammen med Kristoffer Joner synes Nils Elias var skikkelig gøy å spille inn.

Når du når du spiller, lever du deg skikkelig inn i rollene du spiller?
– Ja, det pleier jeg å gjøre.

Hvordan da?
– Først leser jeg litt om rollen, spør regissøren om hvordan rollen er, og så prøver jeg bare å være den rollen, egentlig.

Er det noe du må gjøre før du skal på opptak eller stå på en scene?
– Jeg pleier jo ofte å se over manus rett før jeg skal på, sånn at jeg husker hvilken scene det er og hva jeg skal si.

Kan det være vanskelig å holde seg alvorlig foran kameraet, eller huske det du skal si?
– Det kan jo være noen ganger vanskelig, ofte hvis det skjer noe morsomt, så kan jeg begynne å le. Da må vi begynne på nytt. Noen ganger husker jeg bare ingenting av det jeg skal si. Da pleier jeg ofte bare å spørre hva jeg skal si nå, så sier de på settet det til meg, så spiller vi videre.

Hvordan lærer du replikkene dine utenat?
– Jeg leste gjennom manuset veldig mange ganger, og så pleide jeg å lese alle replikkene jeg skulle si neste dag, dagen før og så litt på morningen mens vi kjørte dit vi skulle filme. Og så rett før jeg skulle på en scene, så leste jeg replikkene, så jeg pleide å huske dem.

Har du planer om å fortsette å jobbe som skuespiller?
– Ja, jeg har veldig lyst til å bli skuespiller, når jeg blir stor.

Gleder du deg til at hele Norge skal få se filmen?
– Ja! Det tror jeg blir veldig gøy. Selvfølgelig litt spennende, men jeg håper folk liker den.

Hvem synes du filmen passer for?
– Jeg synes den passer som familiefilm. Mye humor for voksne, og spenning for barn.

Har du noen tips til andre som har lyst til å bli skuespiller?
– Det kan være lurt å melde seg inn i en teatergruppe for å få litt erfaring. Ellers er det viktig å møte forberedt på audition, og å være fokusert. Det kan være vanskelig å få en rolle, men ikke umulig.

Har du noen erfaring med å være speider?
– Nei, men jeg har noen venner og søskenbarn som er speidere, så jeg har snakket litt med dem om det.

Kunne du tenkt deg å bli speider?
– Ja, det hadde vært veldig gøy, men siden jeg har så store planer å bli skuespiller, tror jeg ikke jeg hadde hatt så mye tid til det. ❖

Bernt og fostermor Gerd (Caroline Johansen) har litt ulike meninger om speideren.

TEKST OG FOTO: EMIL BRISKELUND

Laksetaco på tur

Har du lyst å prøve en ny vri på tacoen? Lag denne med laks, da vel!

Mål: F-4, 5, 13, K-7, L-12

Til en speiderpatrulje på fire trenger dere:

- 2-3 lefser per person
- 400 gram laks
- En halv pakke tacokrydder
- Litt smør til steking
- En mango
- En paprika
- En rødløk
- En halv boks mais
- En pakke crispisalat eller hjertesalat
- En halv agurk
- En halv boks rømme

Savner du noe på tacoen? Ikke noe problem, det er bare å legge til og fjerne ingredienser etter eget ønske! Den beste tacoen er den du setter sammen selv.

Topp gjerne med lime eller sitron!

Speiderkokken anbefaler dette utstyret

- En varmekilde, slik som primus eller bål
- Stekepanne
- En stekespade
- En kniv til å dele opp fisk med, og en til å skjære grønnsaker med.
- To fjøler
- En tallerken å servere på
- Et par skjeer til tilbehøret

Slik lager dere digg taco:

1. Kutt opp grønnsakene og mangoen i biter. Sett til side.
2. Kutt opp laksen i mellomstore biter
3. Ha litt smør i en varm panne og legg laksebitene oppi
4. Når laksen er gjennomstekt, tilsett tacokrydder og litt vann. Bland krydderet godt inn og la det putre litt i panna.
5. Dander fisken og tilbehøret på lefsa.

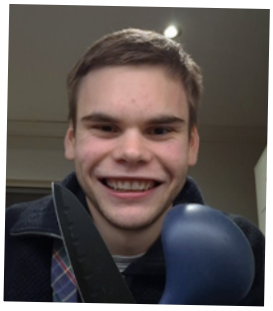
Vel bekomme! ❖

SNACKS!

Forskere har funnet spor fra fortiden som tyder på at tacos med små fisk (og senere insekter, maur og snegler) ble spist i deler av Mexico i århundrer.

TIPS OG TRIKS

- Vil dere gjøre det enkelt, kan dere kutte opp grønnsakene og mangoen på forhånd. Putt i bokser og pakk med i sekken. Det er også mulig å kjøpe laks i biter på butikken.
- Laksen kan enkelt byttes ut med din favorittfisk. Kanskje blir det taco med egenfisket fjellørret til middag?
- Fisken bør ikke være i romtemperatur i mer enn to timer. Oppbevar kjølig så langt det lar seg gjøre.

Speiderkokken

Kokkens mening:

– Dette var et friskt pust i min tacoverden. Enkelt å lage, enkelt å like. Anbefales for små og store speidere!

MINIQUIZ: Speideruttrykk

Hva mener vi med haik i speideren?

A: Å sitte på med fremmede i bil.
B: Dra på overnattingstur alene med patruljen.
C: Gå på guidet tur til iskiosken.

Løsningen finner du et annet sted i bladet, hvis du ikke allerede vet det, da ...

TEKST: KSENIA SAZONOVA I **FOTO:** LARS RØRAAS

Inviter til en mattur i høst!

Å lage mat på tur er gøy, og dere kan gjøre det akkurat så utfordrende som dere vil: Grille pinnebrød av deigen dere har tatt med hjemmefra, eller lage et treretters måltid.

Matlaging på tur er god læring for patruljen: Dere må planlegge måltidet og hva dere skal kjøpe, dere må handle maten, frakte den og utstyret til leirstedet og fordele ansvaret for selve matlagingen. Men ingenting smaker bedre etter en lang dag på tur enn middagen dere har laget sammen!

Å ha matlaging som hovedmål for turen kan være en superbra patrulje-aktivitet når speideråret begynner etter sommeren! Det er ekstra stas at vi feirer Turmat fra hele verden-dagen 10. september. Målet med dagen er å kombinere norsk turkultur og internasjonal matkultur. Så hva med å velge en litt annerledes rett neste gang dere skal lage mat på tur? Det kan godt være Speiderkokkens laksetaco (side 24 og 25), eller noe fra nettsiden turmat.no. Der finnes det mange gode oppskrifter til frokost, lunsj, middag og dessert. De er inspirert av matkulturen fra andre land. Nettsiden har barnevennlige oppskrifter.

VIS FRAM HVA DERE KAN!

Hvis dere mener at dere er gode til å lage mat på tur, så del gjerne opplevelsen med andre. Inviter for eksempel familiene deres med på en dagstur der dere lager og serverer noe godt. Har dere lyst til å gjøre det ekstra fint, del ut egne middagsinvitasjoner til gjestene deres.

Legg maten fint på tallerkenene, ha noe godt å drikke ved siden av og server mat og drikke til gjestene som på restaurant. ❖

NOEN TIPS ...

Husk å ta med alt dere trenger av spisesaker, servietter og sitteplater/turstoler til gjestene.

Snakk med troppslederen før turen om hvilke merker turmatprosjektet deres bidrar til å oppnå.

Hvis dere inviterer med dere gjester, kan dere få med «Hele Norge lager mat ute»-merket som kan bestilles fra Speider-sport.

Prøv Speiderkokkens oppskrift på turtaco på side 24–25.

PEFFENS HJØRNE

– gir deg svar på mye av det du lurer på som peff. Send gjerne spørsmål og forslag til ting du vil lese om i Peffens hjørne til: ks@speiding.no

BLI EKSPERT

TEKST: SANDER ØIGARDEN I **FOTO:** REGINE SKOGMO GRØTTE

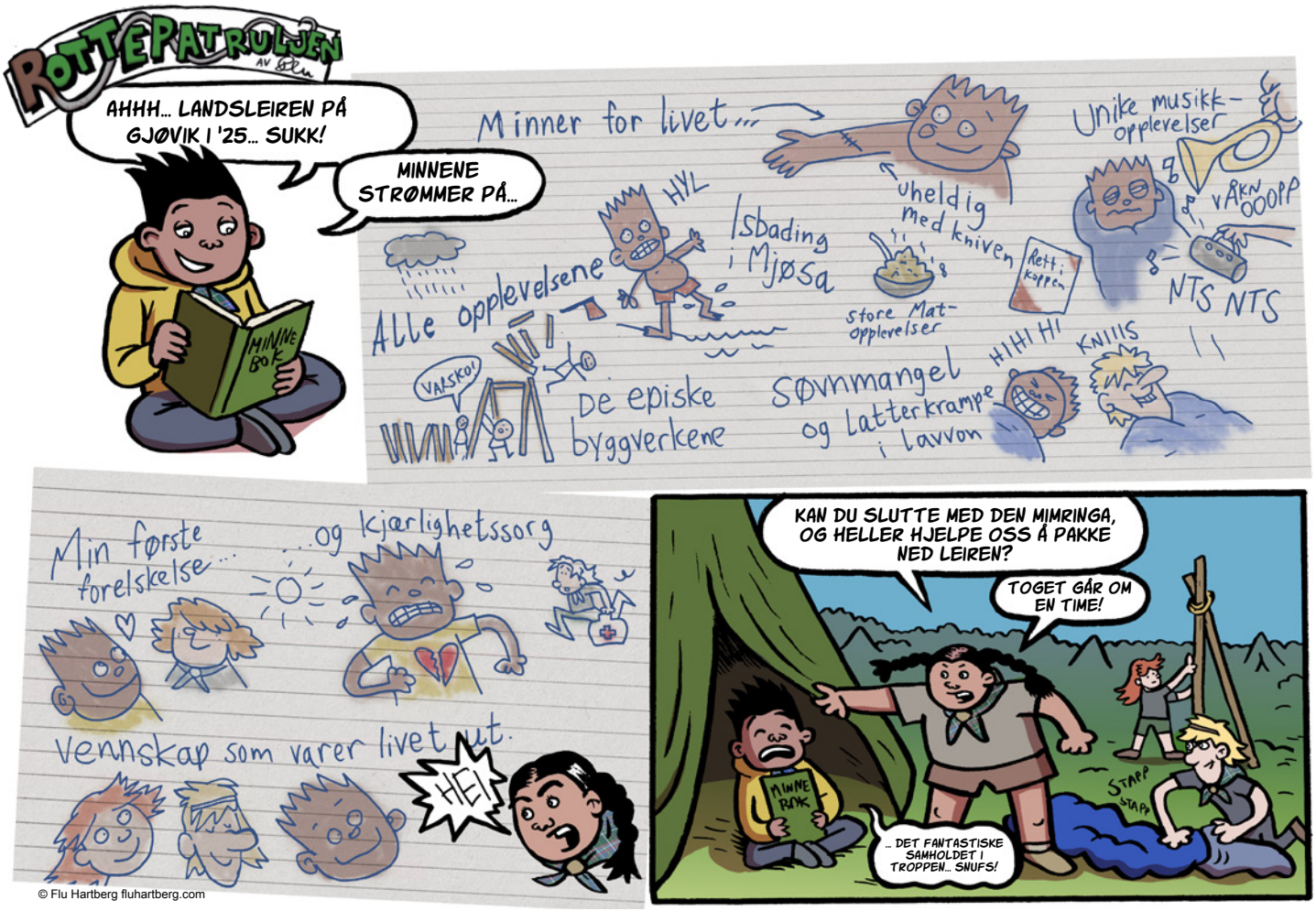
Haik

Mange har vært på landsleir i sommer og opplevd haik, andre har kanskje ikke vært med på det ennå, men hva er det og hvorfor er det så sentralt i speideren?

Det stammer fra speiderens grunnlegger, Robert Baden-Powell, sine tanker og verdier. Han mente at en uke med leirliv gir mer læring enn et halvt års teoretisk kunnskap. Med det mente han at når patruljen gjør ting sammen, lærer speiderne mye og de gjør hverandre gode. En haik er at patruljen drar på overnattingstur alene, uten voksne ledere. På haik får du prøvd deg skikkelig på viktige speiderferdigheter som kart og kompass, pionering, mat på primus eller bål, og dere blir mer selvstendige og klarer dere mer og mer uten hjelp fra voksne. En haik kan være alt fra en kanotur opp en elv, til en skikkelig fjelltur over topp og tind. Med nok øving klarer dere alt! ❖

SPEIDERNES STAMMESPRÅK

Vi i speideren har mange ulike ord og uttrykk som kan være vanskelig for mange å forstå, enten du er helt ny, eller har vært med i kjempemange år er det veldig vanlig å ikke kunne alle begrepene. Her får du muligheten til å lære et.

© Flu Hartberg fluhartberg.com

SPEIDERNES LANDSLEIR

Hjem med sekken stappfull av gode minner

For en leirsommer det ble – for et speidereventyr vi fikk!
10 400 speidere, ledere og stab pluss mange andre bidro til en fantastisk Speidernes landsleir 2025 på Gjøvik i juli. Kos deg med bildene og minnene!

FOTO: LARS RØRAAS

FOTO: HELENE MOE SLINNING

FOTO: KRISTIAN STRØM

FOTO: FLÓKI HANSTEEN

– Vi fikk treffe mennesker fra hele verden!

Speiderleder,
Melhus speidergruppe

FOTO: SANDRA EIDE

– Det beste med landsleir er venner og å bli kjent med nye.

Speider (12), Rolland KFUK-KFUM-speidere

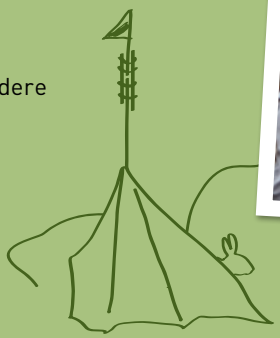

FOTO: WIKTORIA SIKORA

FOTO: LARS RØRAAS

FOTO: LARS RØRAAS

FOTO: YIP SHING YU

FOTO: LARS RØRAAS

– Veldig gøy! Det beste var haiken, for det var gøy å være på tur ute i naturen.

Speider (12), Hønefoss speidergruppe

FOTO: JØRGEN M. SVERTSEN

FOTO: YIP SHING YU

Det var så varmt at Sjokaden smelta og rant ut i sekken til patruljeføreren!

Speider (13), Rjukan speidergruppe

FOTO: LARS RØRAAS

FOTO: HELENE MOE SLINNING

FOTO: HELENE MOE SLINNING

FOTO: EMESE SZABÓ-TÁRNOK

FOTO: KRISTIAN STRØM

– Vel tilbake i leiren etter fin overnatting under tarp, vanket det både vannmelon, iskald drikke og et bad i Mjøsa

Speiderleder, 1. Tvedestrand,
om speidernes retur fra haiken.

FOTO: JØRGEN M. SVVERTSEN

– Det gøyeste med speiding er å møte nye folk og bygge ting! Det kuleste jeg har vært med på å bygge, er portalen på landsleir.

Speider (12), Skår speidergruppe

FOTO: KRISTIAN STRØM

FOTO: WIKTORIA SIKORA

FOTO: HELENE MOE SLINNING

FOTO: KRISTIAN STRØM

FOTO: FLÓKI HANSTEEN

– Føler meg sååå heldig som fikk oppleve min første speiderlandsleir, og da attpåtil som stab.

Speiderleder, 3. Rauma Isfjorden speidergruppe

FOTO: KRISTIAN STRØM

FOTO: EMBLA H. H. U. RATH

FOTO: HELENE MOE SLINNING

FOTO: VIKTOR KALLIAINEN

FOTO: KRISTIAN STRØM

– Det er litt trangt i sekken min nå når jeg pakker for hjemreisen, for den er så full av minner og opplevelser!

Speiderleder, Tele-Busk krets

FOTO: YIP SHING YU

– Tusen tack för ett mycket fint läger med underbara människor, god mat och vänskap.

Stabsmedlem fra Sverige

FOTO: LARS RØRAAS

FOTO: KRISTIAN STRØM

FOTO: WIKTORIA SIKORA

FOTO: YIP SHING YU

FOTO: FLÓKI HANSTEEN

FOTO: HELENE MOE SLINNING

– Kjempestas for oss som bor på Gjøvik med landsleiren her! Så gøy å se speidere rundt om i byen og omlandet her.

Lokal leirbeundrer

– Fikk en speider hjem med MASSE å fortelle om opplevelser, nye venner og turer på landsleiren! Tusen takk for jobben dere har gjort som bidrar til at så mange barn og unge (og voksne) kan ta med seg så masse positivt i sekken hjem!

Fornøyd speiderforelder

FOTO: JØRGEN M. SVERTSEN

FOTO: HELENE MOE SLINNING

FOTO: SANDRA EIDE

FOTO: FLÖKI HANSTEEN

FOTO: JØRGEN M. SVVERTSEN

FOTO: LARS RØRAAS

FOTO: LARS RØRAAS

FOTO: JØRGEN M. SVERTSEN

– For en fantastisk organisasjon med enkeltmennesker som det har vært en glede å jobbe med. (...) Vi har lært så mye av gode, rause holdninger og ikke minst glede. Fortsett det gode arbeidet. Jeg har blitt speiderfan så det holder. Tror det er flere av oss på Gjøvik nå. ❤️

Gjøviks kultursjef

FOTO: HELENE MOE SLINNING

– Takk til alle som gjorde vår drøm til et eventyr.

Speiderleder, Nedre Eiker FA speidergruppe

Finn rett svar i bladet!

Mål: K-3

Premiequiz

Hvor kommer Nils Elias fra, gutten som spiller hovedrollen i «Grevlingene»?

- ◯ Haugesund
- ◯ Bergen
- ◯ Stavanger

Hva lagde speiderne fra 1. Øyestad og Fevik 1 speidergrupper da de var på tur i vår?

- ◯ Kongledyr
- ◯ Softis
- ◯ Gapahuk

Hva er noe av det beste ekte grevlinger vet?

- ◯ Å bite speidere i leggene til det knaser
- ◯ Å grave opp noen saftige meitemark fra jorda
- ◯ Lukten av et revehi

Hva var spesielt med Oslospeidernes leirbål på kretskonkurransen i år?

- ◯ Det fløyt på vannet
- ◯ Det sloknet fort
- ◯ Det var kjempestort

Hva skjedde da patruljen Røyskatt, som kom på tredje plass i NM, skulle få fyr ved hjelp av tau og en pinne?

- ◯ Tauet røyk
- ◯ De fikk vannblemmer i hendene
- ◯ Pinnen knakk

Sjøspeider Vegard fra 7. Kristiansand sjøspeidergruppe sier: «Jeg tror det er sunt for kroppen. Og så er det rett og slett gøy!» Hva snakker han om?

- ◯ Om å gå seg bort på tur
- ◯ Om å synge
- ◯ Om å falle i vannet fra en båt

Hvor har Milla Ødegaard vært speider?

- ◯ 1. Rognan speidergruppe
- ◯ Røros speidergruppe
- ◯ Nittedal speidergruppe

Vinnere av premier fra Speider-sport i SPEIDEREN nr. 2/25:
Selida Sylten Varhaug fra troppen i 2. Sandnes sjøspeidergruppe vant en smart teltlykt og Johannes Skjærven fra troppen i Ulriken speidergruppe vant speiderskjorte og speiderskjerf til kosedyr på tur – gratulerer!

Neste gang kan det være du som får en flott premie fra Speider-sport!

Svarfrist: 30. september.

Vinn

eller

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./sted: .....

Telefonnummer: .....

E-post: .....

KLIPP UT, ELLER KOPIER SIDEN, OG SEND DEN TIL:
Norges speiderforbund,
Postboks 6910 St. Olavs plass,
0130 Oslo. Merk konvolutten med SPEIDEREN

DU KAN OGSÅ SENDE SVARSIDEN PÅ E-POST:
kk@speiding.no
Skriv SPEIDEREN i emnefeltet

Hvis jeg vinner, vil jeg helst ha

- ◯ **Speiderskjorte** (mini) i økologisk bomull og **speiderskjerf** (mini) til bamse eller maskot. Det er plass til noen få merker på skjorta.
- ◯ Smart **teltlykt** med integrert lyslenke på hele 10 meter. Sammenrullet gir lykta et mykt og fint leselys. Enkel lading med USB-C.

TEKST: NETTVERK FOR FRILUFTSLIV I **ILLUSTRASJONSFOTO:** KJETIL ENGEN

Mål: F-10

De smarteste tipsene

Nettverk for friluftsliv arrangerer blant annet brekurs, vinterkurs og kanokurs og har mye turerfaring! Her deler de sine beste tips for gode speiderturer året rundt, spesielt med tanke på høst og vinter.

- Ha vannflaska i en ullsokk i en snor rundt halsen om vinteren.
- Ha varmt i vann (ikke for varmt!) i flaska og ta den med i soveposen for å varme deg opp på kalde kvelder, husk å tre ullsokken utenpå flaska, så du ikke brenner deg.
- Putt et meterlangt tau i lomma. Det kan du for eksempel bruke til å fortøye kano, måle opp en meter, fikse sekken når reima ryker, eller til å øve på nyttige knuter.
- Knyt av soveposen med tau (det har du i lomma) eller reim hvis posen er for lang – det minker mengden luft som må varmes opp.
- Hekt en karabinkrok i beltet. Praktisk å henge f.eks. koppen i, eller noe annet du vil ha lett tilgjengelig.
- Har du ikke en supervarm sovepose, kombinerer du en sommerpose og en tresesongs-pose. Fungerer minst like bra.
- Lag en «fyrtøypose» med vaselin, bomull, fyrstikker, tennstål, tørr never og annet du tenker er lurt. Da får du til bål over alt, alltid – nesten.
- Pulsvanter inni vottene når det er kaldt sørger for at hendene ikke umiddelbart blir iskalde hvis de må ut av vottene.
- Lag lengre løkker på alt av glidelåser, sånn at du slipper å ta av vottene.
- Dynetrekk med åpning i kortenden fungerer som lakenpose.
- Ta med ekstra batterier til hodelykten.
- Lag deg et system for hvor du har forskjellige ting i sekken og følg det. Da er det lettere å finne ting i mørket. Legg ting tilbake i sekken når du er ferdig med å bruke dem.
- Ta på deg tørt og rent ulltøy (fra topp til tå) når du legger deg i soveposen for å sove, det gjør natten varmere og bedre.
- Putt dopapir og håndsprit i en liten pose og ha i sidelomma i buksa. Da har du det alltid tilgjengelig når naturen kaller. Har du også fyrstikker med deg i lomma, kan du brenne opp det brukte papiret etterpå, hvis det ikke er skogbrannfare.

GOD TUR! ❖

Nettverk for friluftsliv arrangerer hvert år gode kurs og samlinger for rovere og ledere, for eksempel fjellederkurs og padlesamling. Bildet er fra en snøhuletur for 4. Rauma Innfjorden speidergruppe.

OM NETTVERK FOR FRILUFTSLIV

Nettverk for friluftsliv består av speiderledere og rovere med god kompetanse innen friluftsliv. Nettverket har ansvar for å arrangere og videreutvikle NSFs sentrale friluftslivskurs og for å utvikle nye. De er også en referansegruppe og kompetansebank i friluftslivsspørsmål. Du kan kontakte dem på e-post friluftsliv@speiding.no hvis du lurer på noe.

SPEIDERSPORT

UTSTYR TIL EVENTYR SIDEN 1914

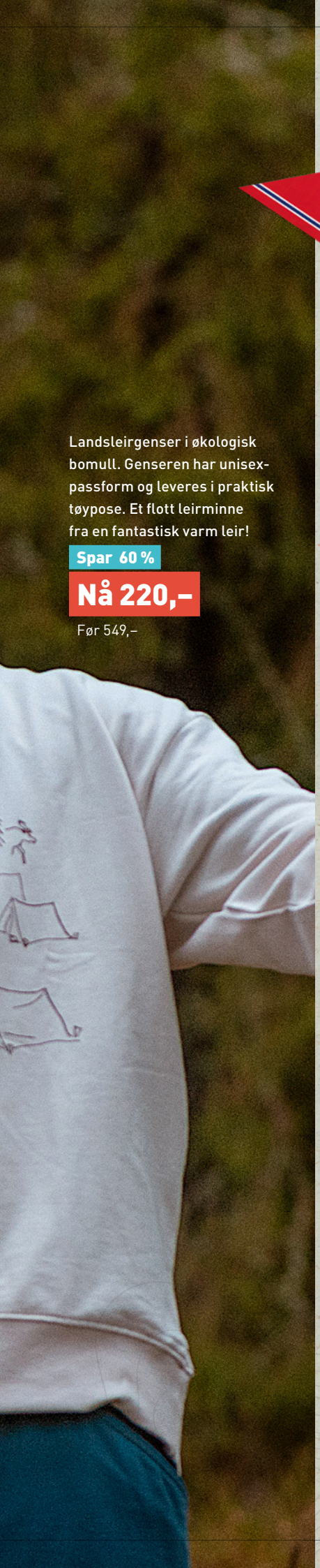
Det ble en veldig varm landsleir og dessverre (kun for oss) har vi litt for mange varme landsleirklær på lager. Hettejakka er full av flotte detaljer og varmer godt i høst. Og prisen er skikkelig god!

Spar 60 %

Nå 280,–

Før 699–

www.speidersport.no

Landsleirgenser i økologisk bomull. Genseren har unisex-passform og leveres i praktisk tøypose. Et flott leirminne fra en fantastisk varm leir!

Spar 60 %

Nå 220,–

Før 549,–

NY Speiderneskjerfet kan brukes når du representerer Speiderne i Norge. Fint til kjedelig representasjon og viktige møter i utlandet, men også perfekt til Moot, Jamboree, NM og landsleir.

199,-

NY **ANBEFALT** Aqiila Lightbird BL2 Glowlight er en smart teltlykt med integrert lyslenke på nesten 10 meter. Lenken henges enkelt opp med integrert krok eller magnet. Lyslenken snurres enkelt inn med sveiv. Sammenrullet gir lykta et mykt og fint leselys. Enkel lading med USB-C. Her kan du lage koselig stemning rundt leirbålet, vise vei til utedoen og få godt lys over kartbordet.

299,–

SPEIDERSPORT

UTSTYR TIL EVENTYR SIDEN 1914

Tilbudene gjelder ut 17. september 2025. • Roverer: Simen Nybro og Regine Skogmo Grøtte / Speidernes landsleir • Foto: Iver Gjendem / Speider-sport

TEKST: SANDER ØIGARDEN I **FOTO:** PRIVAT

Burton fra Nederland

Burton er rover i den nederlandske kommunen Rijswijk som ligger et steinkast unna Haag. Før Roverway i 2024 lærte han seg litt norsk!

Navn: Burton Braam
Alder: 22 år
Speidergruppe:
Scouting de Hoeve, det betyr «Speiding på gården»

HVA ER DET BESTE MED Å VÆRE ROVER I NEDERLAND?

– Det beste er at vi har veldig mange aktiviteter, og siden Nederland ikke er så stort, er det lett å dra på turer sammen og få venner fra hele Nederland.

VISSTE DU

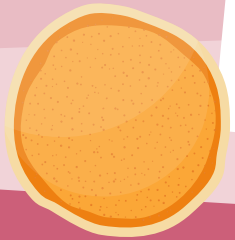
at Norge er over ni ganger større enn Nederland, men at det bor tre ganger så mange mennesker i Nederland som i Norge?
Landet er bare litt større enn Trøndelag fylke!

HAR DERE NOEN FASTE TRADISJONER I GRUPPA DI?

– Vi setter alltid av nok tid til leirbål, det er der vi hygger oss med marshmallows eller noe annet vi steker på bålet, og jeg har nok hatt en god del betydningsfulle samtaler rundt et leirbål.

HAR DU ET FORHOLD TIL NORSKE ROVERE?

– Ja, jeg var så heldig å få delta på leiren Roverway i fjor. Da fikk jeg oppleve naturperler som Preikestolen og Heiahornet, det var litt av en kontrast til hjemme, der det er mest diker og flate jorder. På Roverway møtte jeg masse hyggelige folk fra hele Europa, inkludert en del nordmenn. I tillegg lærte jeg meg litt norsk for å forberede meg til turen.

HVA ER DITT BESTE TURTIPS?

– Du bør ha med deg noen ekstra par med sokker som du kan skifte til hvis du blir våt på føttene. Da sparer du deg for vannblemmer og vondt i føttene. Du bør sjekke føttene hver gang du tar pause.

HAR DU EN FUN FACT OM DEG SELV?

– Jeg har vært med på å grunnlegge Haags studentspeidergruppe, den heter Pannenkoeken Hofstam, som blir Pannekakens Rettsby roverlag på norsk. Navnet spiller på at Haag er byen der mange internasjonale domstoler holder til. Pannekakedelen av navnet var mest på tull, men vi synes det passer godt til oss.

TA ET MERKE

TEKST: KIRVIL KAASA

Mennesket og naturen

Orreleik i skogen en vårmorgen, seiltur til en holme i midnattssol, kano over stille vann under en glitrende stjernehimmel – å ta dette merket kan gi dere noen av de fineste naturopplevelsene.

Mål: F-8, L-2, 4, 6

«Det vi er glad i, vil vi ta vare på.» Du har nok hørt det før. Ofte blir det sagt når temaet er naturvern, miljøvern og klimautfordringer. Men hva gjør at vi mennesker trekkes mot naturen? Hvorfor er så mange så glad i å være ute, i lyden av fuglekvitter, suset av vinden, fargene en høstdag eller utsikten fra en fjelltopp?

En helgetur med roverlaget i et fint turterreng er det beste utgangspunktet for å ta dette merket. Forbered de valgfrie merkekravene før turen. De blir temaer under leirbålspraten. Kanskje vil dere invitere med dere noen utenfra som kan gi dere nye perspektiver og innspill?

God tur ut!

Slik tar dere merket:

Gjennomfør disse to oppgavene:

1. Forbered og gjennomfør en tur med særskilt vekt på å oppleve naturens underverk gjennom spesielle opplevelser som soloppgang, solnedgang, nordlys, skogsfuglleik, storslåtte utsikter, stillhet eller lignende.
2. Bruk naturopplevelsen som et utgangspunkt for en leirbålsprat om minst ett av disse tre temaene:
   - › Respekt for livet til vekster og dyr.
   - › Hvorfor trekkes mennesker mot naturen?
   - › Religiøs tilnærming til skaperverket og hvordan vi mennesker er satt til å forvalte naturen.

Velg to av disse fem oppgavene:

1. Fortell roverlaget om tidligere tiders forhold til naturen og opplevelse av det mystiske i naturen.
2. Finn ut hvordan de store religionene oppfatter skaperverket.
3. Diskuter i roverlaget hvilke kulturelle røtter vårt moderne forhold til naturen har, for eksempel religion og filosofi.
4. Bruk det du har funnet ut i arbeidet med dette merket som inspirasjon til en morgensamling, kveldssamling eller lignende.
5. Hold en aktivitet i en annen enhet om hvordan vi kan ta vare på naturen. ❖

Løsninger på Hodebry på side 14 og 15:

5 feil:

Landsleir-spesial:

1 a)
2 c)
3 b)
4 b) Denne speideren er altfor ren til å kunne ha vært en uke på landsleir!

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** CELIN MARIANN BJØRGVE

SYNG, SYNG!

Rundt leirbålet, på en morgensamling, på tur i regnvær, eller i teltet før leggetid – **sang har alltid vært en viktig del av speiderlivet**, og det er gode grunner til det.

Mål: K-13, 14, V-9

Vegard (med gitaren) og Sebastian fra 7. Kristiansand sjøspeidergruppe er rett og slett glad i å synge. Her er de på landsleiren på Gjøvik i sommer.

Å synge sammen skaper stemning, samhold og gode minner. Du trenger verken å være flink til å synge, eller å kunne alle tekstene utenat. Er du blant dem som ikke synger noe særlig? Det bør du kanskje gjøre noe med.

Sebastian Flaat Andersen og Vegard Berge Flatnes, begge 18 år, er rovere i 7. Kristiansand sjøspeidergruppe. De er glad i å synge, og siden i fjor har de vært med i gruppas sjantikor.

– Gruppelederen vår hadde møtt noen fra sjantikoret til skoleskipet Sørlandet. Koret vårt startet opp i fjor høst, med en ide om at det å synge litt når vi er ute og seiler og ved leirbålet kunne lage stemning og gruppefølelse, forteller Vegard.

VOKST OPP MED SANG

– Vi er vokst opp med å synge i gruppa, med mye sang og gitar ved leirbålene. Jeg spiller gitar selv. Når jeg trekker fram den og spiller noen sanger, blir leirbålet mye mer energisk og gøy med én gang. Ofte har vi med noen på ukulele og på munnspill – vi er en musikalsk speidergruppe!

Sebastian: – Gruppa har et eget, ordentlig bra sanghefte, med mange kjente klassikere for allsang. Vi kunne et par sjantier fra før, men det var noe nytt å gjøre det ordentlig og lære tekstene skikkelig.

Hva liker dere godt ved å synge?

– Vegard: Det skaper veldig god stemning, det er vanskelig å være sint mens du synger, eller lei seg. Jeg tror det er sunt for kroppen, og så er det rett og slett gøy!

De to roverne synger mest på tokt og på leirbål. – Vi tar en sjanti en gang iblant ellers også, som når vi skal heise et tungt seil, eller legge til ved brygga. Og hvis det står en del folk på brygga, er det gøy å synge, bare lage litt show, forklarer Vegard.

Sebastian: – Det blir jo litt trykk – det er sanger som det er mye lyd i!

Hvis dere er slitne, eller været er dårlig, tenker dere da «Nei, nå tar vi en sang!»?

Vegard: – Ja, man må jo ikke alltid ha «skrikesanger», det kan være koselig å synge. Er du sliten, eller det er dårlig vær, kan det å synge også få opp stemningen, du ser litt mer positivt på ting.

RASK SNUOPERASJON

– Hvis du er sliten på tur, betyr det enten at du har hatt det sykt gøy, eller at du får det sykt gøy. Man må tenke positivt, man er jo på tur fordi man digger det. Da må man ofte lette litt på humøret når ting er litt tungt.

Sebastian: – Og da passer sjantien godt. Den er med på å fyre opp stemningen, og den kan dra deg fra langt nede til høyt opp veldig fort!

Mange er ikke så vant til å synge, kanskje synes de at det er flaut foran andre. Har dere noen tips til dem?

Vegard: – Det hjelper at det er mange som synger samtidig, at det er en felles opplevelse. Og så er det jo dét at alle tenker på seg selv når de synger. Veldig få er opptatt av åssen du synger.

Det er egentlig generelt sånn i livet: Du lurer ofte på hva andre tenker og føler om deg, men de fleste har nok med å tenke på seg selv. Det er jo nettopp det du gjør når du ikke tør eller synes det er skummelt å synge – da tenker du på deg selv og ikke på alle andre.

Og alle får være med i sjantikoret?

Sebastian: – Absolutt, vi vil ha med flere! Vi er stifinnere, vandrere og rovere og ledere i alle aldre.

NYTTIG TRIKS

Er det et sjekketriks å spille gitar?

Vegard: – Det er fort … eh … ja, det er jo det, hehe.

Sebastian: – Man kan jo nesten si at det har hjulpet deg, Vegard.

Vegard: – Det har jo det! Jeg har kjæreste nå, og jeg kan ikke nekte for at gitaren hjalp. Så, ja, gitaren er et godt sjekketriks. Selv om man kanskje ikke føler det sånn akkurat da, men jentene legger litt ekstra merke til deg når du tar fram gitaren. ❖

Kilder: Store norske leksikon og NRK

HVA ER EN SJANTI?

En sjanti var en arbeidssang for sjøfolk i seilskutetida. Sjøfolk kunne nok synge viser på frivakta også, men sjantien ble brukt til arbeid. Sjantien var et middel til å få mannskapet til å yte maksimalt, særlig når de var slitne.

Ordet «sjanti» kommer fra engelsk «shanty», som sannsynligvis stammer fra fransk «chanter», som betyr «å synge». Arbeidssanger kan vi bruke til å lette tungt arbeid på mange måter, men den vanligste er gjennom rytmen. Sjantien regnes som folkemusikk – musikk av og for folk.

Favorittsjantien til Vegard er «Roll the old chariot along«, mens Sebastian sin heter «Wellerman».

#speiding

Fra høytidelig flaggheis 17. mai og NM-gøy på Nordtangen leirsted, til båttur med sjørovere, glimt fra sommerens store leireventyr og mere til. Bildene har speidere over hele landet delt på Instagram med emneknaggen #speiding. Del du også, da!

@1.bjorkelangen

@vennesla.bk.speidergruppe

@1.fraena_elnesvagen

@veientiltopputmerkelsen

@1.sannidalspeidergruppe

@jeloyspeiderne

@linnath

@grevling.larsen.rygge

@polarisroverlag

@1.slattum

@tomterspeidergruppe

@3.eidsvoll_speidergruppe

@asker1og1.skougum

@systrond1

@frelsesarmeensspeidere

@grevling.larsen.rygge

@barsk_og_ordentlig_brannfarlig

@drobakfrognspeidergruppe

@speidermannen.sander

@bonesspeider

@holmenspeiderne

@drammen.msk

@bonesspeider

@profesjonellepyromaner

@ulrikenspeidergruppe

@snoopy_roverlag

@drammen.msk

TEKST: HELENE BREDAL OG KIRVIL KAASA I **FOTO:** SILJA HAMMER

ViNN-ViNN med frilek

FRILUFTSLIVETS ÅR

Frileken hører kanskje hjemme på en slags «rødliste», for den har fått stadig dårligere kår de siste tiårene. Men speideren kan være et «fristed» for frileken, og det har fordeler for både speidere og ledere.

– Vi starter ofte speidermøtene med frilek. Det har utviklet seg naturlig, ved at speiderne som kommer litt tidlig, begynner å leke på eget initiativ, og så blir de andre med etter hvert som de kommer.
Det forteller Silja Hammer, gruppeleder i Lørenskog FSK Kurland

speidergruppe. – Når vi ledere kommer, er speiderne ofte i gang allerede, og vi lar dem leke et kvarters tid før vi samler dem til kveldens aktivitet.

MANGLER ARENAER FOR FRILEK

Etter hvert har større deler av barns hverdag blitt organisert. – Det mangler arenaer for frilek i samfunnet, det meste av barns fritid er styrt av voksne, sier Silja.

Frileken, den spontane og uorganiserte aktiviteten der speiderne selv styrer, lar deltakerne utvikle seg på måter organisert lek bare delvis gjør. Gjennom frileken får speiderne utforske verden, teste grenser, lage regler og bearbeide opplevelser. Lek er en viktig arena for læring og mestring, og de som er med på leken utvikler språklige, fysiske og sosiale ferdigheter.

Den frie leken er også en god base for organisert aktivitet.
– Vi ser flere fordeler, forteller Silja:
– Speiderne får øvd på kreativitet, inkludering og samarbeid, de får ut energi og konsentrerer seg lettere etterpå, og lederne får noen minutter til å forberede eller snakke sammen.

ET OPPLEGG SOM FUNGERER

– Det er gøy å se at både store og små speidere leker sammen på tvers av alder, og det er tydelig at de koser seg. Dette med frilek har vi praktisert i alle fall siden 2019, og det fungerer så godt at vi ikke ser noen grunn til å endre det.

Aktiviteter som innebærer mye planlegging og organisering kan fort bli vurdert som mer verdifulle enn spontane aktiviteter som frilek. Samtidig er vi i alle fall delvis klar over at frileken har en unik kombinasjon av nødvendige kvaliteter.

HVORFOR FRILEK ER VIKTIG

Utvikle sosiale ferdigheter (S-1, 2, 3):
Frilek gir speiderne mulighet til å lære samarbeid, kommunikasjon, konfliktløsning og å bygge vennskap.

Utvikle emosjonelle ferdigheter (V-1-9):
Gjennom leken får speiderne uttrykke egne følelser, bearbeide opplevelser og forstå andres følelser.

Utvikle kognitive ferdigheter (K-1, 2, 3, 4):
Frilek fremmer kreativitet, problemløsing, abstrakt tenkning og nye ideer.

Mestre egen hverdag (L-2, 3, 11):
Frilek gir speiderne rom til å eksperimentere, teste grenser og utvikle egen identitet.

Oppleve fellesskap og inkludering (V-1-8):
Frileken bygger og styrker fellesskap, og lærer speiderne å delta i gruppe. Den kan styrke bånd på tvers av alder.

Utvikle motorikk (V-3, K-1):
Gjennom frilek utvikler speiderne både grov- og finmotorikk.

Lære fysiske lover (K-4):
Frilek gir speiderne mulighet til å utforske fysiske lover, for eksempel gjennom balansetrening eller lek i naturen.

Lystbetont læring (K-3, V-1, L-2):
Frilek gir mulighet for motivert og morsom læring og utvikling.

Gi fantasien boltreplass (K-13, 15):
Frilek gir speiderne rom til å utforske fantasien og skape egne verdener.

Fremme selvstendighet og ledelse (L-2, V-1-8):
Frileken lar speiderne ta initiativ, bestemme hva og hvordan de vil gjøre noe. De får erfaring med å finne løsninger, håndtere uenigheter og ta beslutninger.

DEN FRIE LEKENS PLASS I SPEIDEREN

At den frie leken har sin selvfølgelige plass i speideren blir ekstra tydelig i lys av de fem programmålene våre: friluftsliv (F), samfunnsengasjement (S), vennskap (V), kreativitet (K) og livskvalitet (L). I rammen over er en beskrivelse av frilekens effekter, knyttet til disse målene.

Programmålene gjelder alle aldersgrupper, men eldre speidere må gjøre mer for å få programmerkene. Den frie leken kombinerer flere mål, særlig vennskap og kreativitet, men også friluftsliv, samfunnsengasjement og livskvalitet.

Det er en «teoretisk øvelse» å tenke at man jobber med bare ett programområde. Lek og andre aktiviteter gir i praksis treff innenfor flere områder samtidig.

Det er heller ikke slik at etter én økt med frilek kan speiderne krysse av for en haug med programmål. Arbeidet med programmålene skjer over tid, og det krever ulike aktiviteter. Du blir ikke nødvendigvis god på konfliktløsning etter én økt med frilek – men over tid kan du bli det. ❖

PORTRETT

TEKST OG FOTO: ALEXANDER VESTRUM

Fra Ugle-patruljen til verdenspolitikken

Når Norges påtroppende utenriksminister ringer og tilbyr jobb, svarer man ja. Men den tidligere speideren Milla Skaug Ødegaard (25) prøvde seg med å si at hun trengte tid til å tenke.

– I dag har Espen tatt ferie, så da har jeg også fri, forteller Milla.

Likevel ble møtestedet med SPEIDEREN denne fredagen i slutten av mai utenfor Utenriksdepartementet, som ligger i Victoria terrasse, rett ved Slottet i Oslo. «Espen» er sjefen hennes, utenriksminister Espen Barth Eide.

HEKTISK UKE

Dagen avrunder ei uke med mye reising for Milla, utenriksministeren og resten av følget. Søndag var de i Madrid på et stort møte om tostatsløsning i Midtøsten. Mandag gikk turen til Jordans hovedstad Amman for møter med landets konge og utenriksminister. Tirsdag besøkte de en FN-leir for palestinske flyktninger i Jordan.

Sykkel er sjelden raskeste reisemåte for en travel utenriksminister og rådgiveren hans.

Derfra ble følget kjørt inn i Israel for møter med blant andre statsminister Benjamin Netanyahu. Så var det nattfly via Oslo til Longyearbyen på Svalbard, der også den britiske utenriksministeren var.

– I dag henger jeg litt med kusinene mine i Oslo, forteller Milla.

Allerede søndagen etter går turen til Japan på jobb.
– Det er veldig spennende. Man får jo energi av det. Jeg opplever alt. Men jeg har ikke kjempemye privatliv og tid med venner og familie, forklarer hun videre.

AUF OG NATURFILMER

Milla ble tidlig aktiv i Arbeiderpartiet og ungdomspartiet AUF. Interessen for politikk kom med naturfilmer på barneskolen.
– Vi så David Attenborough-dokumentarer. Om natur og om dyr, og så fikk vi vite om de fantastiske junglene. Og skogene og dyrene. Og så avsluttet han dokumentaren med «... og alle disse artene er truet og kan dø hvis vi ikke gjør noe».

Og med det kom engasjementet for klimaet. Milla har blant annet jobbet for Norges FN-delegasjon i New York. Der jobbet hun med blant annet klima, miljø og biologisk mangfold.

HAN RINGTE

Slik ble hun også kjent med daværende klima- og miljøminister Espen Barth Eide.
– Så ringte han meg en søndag kveld og spurte om jeg ville bli politisk rådgiver da han skulle bli utenriksminister. Og da prøvde jeg å være kul ... Jeg tenkte at det sikkert var voksent av meg å si at jeg trengte tid til å tenke over det.

Den påtroppende utenriksministeren spurte hvor lang tid hun trengte.«Nei, vet du, jeg trenger egentlig ikke noe tid. Jeg begynner med en gang», svarte Milla.

Hun satte seg på kveldsflyet fra USA mandag, og onsdag begynte hun i jobben.

LÆRTE Å PAKKE

Med seg fra tida i speideren har hun blant annet kunnskap om knuter og flagg. Og evnen til å pakke.
– Det er en praktisk egenskap når man skal på tur fra Svalbard til Jerusalem. Det krever en viss pakkeevne.

Milla har med seg evnen til å jobbe godt sammen med andre og se at ulike mennesker har ulike egenskaper som man kan gjøre nytte av. Naturinteressen er også med.
– Klima- og naturkrisa er verdens største spørsmål. Ingenting utenom atomkrig kan skade menneskeheten mer enn om vi ikke tar vare på klimaet og naturen.

Hjemme i Nittedal var Milla speider helt fra hun kunne begynne. Moren var speiderleder, så hun var med på tur selv før det. I troppen var Milla i patruljen Ugle, og hun var speider fram til hun gikk i andre klasse på videregående skole. Som – nesten alltid – er det episodene der speiderne ble satt litt på prøve, som har festet seg som de beste minnene. Som da Nittedal-speiderne hadde tatt feil rute med kano.
– Vi endte opp med å padle i åtte timer. Det var jo litt kjedelig, men man lærer jo mye av det også.

OFTE TELEFONLØS

Hvis du prøver å få ta i Milla, kan du få et e-post-svar som «Jeg er på reise med begrenset tilgang på telefon».
– Under Nato-møter må vi ofte låse inn telefonene våre. Og i Ukraina fikk vi ikke lov til å ha med telefoner, forklarer hun.

Når du får dette bladet i postkassa, er det straks stortingsvalg. Milla er i innspurten av en intens valgkamp. Valgresultatet avgjør om hun skal fortsette som rådgiver.

– Det er veldig spennende. Og så er det motiverende å se målingene som har kommet nå. Det var jo en periode hvor det ikke var bra nok, spesielt rundt juletider. Da hadde vi ikke gjort en god nok jobb med å kommunisere politikken vår. Men så har vi sett et kraftig oppsving, sa Milla – drøyt tre måneder før valget. ❖

SPEIDER-CV

Navn: Milla Skaug Ødegaard

Alder: 25 år

Speiderbakgrunn: Speider i Nittedal, Romerike krets, fram til midt i videregående skole.

Utdanning: Holder på med en mastergrad i rettsvitenskap ved Universitetet i Oslo.

Aktuell: Politisk rådgiver for utenriksminister Espen Barth Eide fra høsten 2023.

NYTT SPEIDERÅR

TEKST: KIRVIL KAASA

Nyttig hefte på mange språk

«Velkommen til speideren» er et hefte som er beregnet på foreldre til ferske speidere. Det er i A5-format, og mye nyttig og praktisk informasjon er samlet på de 36 sidene: Hva vi gjør i speideren, hvordan aldersinndelingen er, hva speiderprogrammet handler om, hva slags utstyr som er nødvendig, når man trenger å skaffe speiderskjorte og -skjerf, og hvor merkene skal festes på skjorta – for å nevne noe.

Heftet er nå oversatt til engelsk, polsk, ukrainsk, litauisk, arabisk, somali og tigrinja. Språket tigrinja snakkes i Eritrea og Etiopia.
– Vi har sett på hva som er de mest aktuelle innvandrerspråkene i dag, og valgt ut et knippe av dem. Håpet er at heftet skal gjøre det lettere for gruppene å komme i kontakt med innbyggere i disse språkgruppene, for det er viktig at vi speiler samfunnet og er en organisasjon som ønsker alle velkommen, sier Eirik Ulltang Birkeland, som er visespeidersjef og har stått for koordineringen av oversettelsene.

Heftet er ingen vervebrosjyre, men hjelper dem som ikke kjenner speideren så godt med å forstå det grunnleggende. Det er lettlest og kan godt leses fra perm til perm, men det nyttigste er kanskje å slå opp i det når det er noe en lurer på.

Heftet koster kr 10 og kan bestilles fra Speider-sport. ❖

SPEIDERSJEFENS HJØRNE

TEKST: PEER-JOHAN ØDEGAARD | **FOTO:** LARS RØRAAS

De nære ting

Noen av mine aller beste minner i livet kommer fra speideren – fra steder og situasjoner hvor fellesskapet står i sentrum. Det er noe helt spesielt med å sitte rundt bålet, dele historier, le av små øyeblikk og kjenne på en samholdsfølelse som bare speidere forstår. Vi lever tett på hverandre, hjelper hverandre og finner glede i de små tingene.

Speidernes landsleir skapte utallige opplevelser og situasjoner som vi vil huske resten av livet. Kanskje aller mest vil jeg huske de små tingene i alt det store. De små, men uforglemmelige øyeblikkene som kan skje på landsleir, men også på hvert speidermøte eller hver tur.

Speideren har lært meg at det store ligger i det enkle. Det er ikke alltid de største opplevelsene som betyr mest, men heller fellesskapet vi deler – en kopp varm kakao i teltet etter en våt dag, gleden over å ha klart å ta et merke som vi sammen har jobbet lenge med, følelsen av å ha mestret de første utfordringene som peff, og ikke minst lykken over å være på tur langt inni skogen uten en voksen i mils omkrets.

Gjennom speideren har jeg møtt mennesker som har blitt noen av mine beste venner. Vi har blitt knyttet sammen gjennom utfordringer, samarbeid og opplevelser vi aldri vil glemme. Opplevelser som kanskje oppfattes som banale eller ubetydelige for noen som ikke var der. Nå, i voksen alder, dukker minnene opp i hverdagen – når jeg kjenner lukten av bål, hører regnet tromme på teltduken, eller møter gamle speidervenner etter mange år og merker at vennskapet fortsatt er like sterkt.

Oppfordringen er å ta vare på øyeblikkene, både de store og de små. Å elske de nære ting er en kunst, men som speidere er vi heldige som stadig får oppleve små og nære eventyr hele tiden. Og alle elsker vel eventyr! ❖

Speiderhilsen fra
speidersjef Peer-Johan

HEDER OG ÆRE

Vi presenterer speidere, speiderledere og andre som er blitt gjort ekstra stas på for speiderinnsatsen sin per juni 2025.

FLAMMEN

› Magnus Skulstad, tildelt av Hordaland krins

ÆRESKNIV

› Gunnar Høgås Skjæveland, tildelt av Hordaland krins
› Gunnar Åreskjold, tildelt av Egersund FA speidergruppe
› Josefine Tellevik, tildelt av Hordaland krins
› Marie Slang Lutnæs, tildelt av 1. Jeløy speidergruppe
› Ragnhild Eiterjord, tildelt av 1. Tverlandet speidergruppe
› Roy Arild Rugsveen, tildelt av Hedmark krets
› Trine Grindheim Høyland, tildelt av 1. Lyngdal speidergruppe

HEDERSTEGN

› Anne Berit Bjørnstad, tildelt av Grenland krets
› Gunvor Bråthun Moe, tildelt av Hordaland

SPEIDERSJEFENS TOPPUTMERKELSE

Stifinnere

› Alfred Jore, Kviteseid MSK speidergruppe
› Askild Limm, 1. Grimstad MSK speidergruppe
› Aslaug Johansson Taraldsøy, Skånevikspeidarane
› Cecilie Knudsen, 1. Tananger sjø
› Charlotte Rosmo, Klæbu speidergruppe
› Henrik Eimind Jensen, 1. Eydehavn speidergruppe
› Linnea Schnitler Sylte, Klæbu speidergruppe
› Malin Skimmeland, 1. Tananger sjø
› Nora Stolt, 1. Tananger sjø
› Patrick Hsu Strand, Mjølner speidergruppe
› Ronja Brattland-Fernmar, 1. Eydehavn speidergruppe
› Sigurd Rognli Bøkestad, Tromsøya speidergruppe
› Åshild Børresen, Vinterbro speidergruppe

Vandrere

› Elias Arnold Woldseth, 4. Bergen-Sandviken speidergruppe
› Emma Gilje-Sørnes Skipstad, 1. Sandnes speidergruppe
› Even Karlsen Gylland, Kattem speidergruppe
› Håvard Omang, Mjølner speidergruppe
› Ilmy Anine Myklebust Edvardsen, 1. Eydehavn speidergruppe
› Jone Kvame Lorentzen, 1. Sandnes speidergruppe
› Loke S. Lilleaasen, Stathelle speidergruppe
› Magnus Kjølgård, Mjølner speidergruppe
› Magnus Liengen Kittilsen, Stathelle speidergruppe
› Magnus Skirbekk Sagmoen, Mjølner speidergruppe
› Martin Ødegården, Mjølner speidergruppe
› Mats Simon Aftreth, Klæbu speidergruppe
› Mats Soma, 1. Sandnes speidergruppe
› Ona Aartun Bøe, 1. Sandnes speidergruppe
› Randi Victoria Bjønnes, Klæbu speidergruppe
› Torvald Børresen, Vinterbro speidergruppe

Rovere

› Jens Nickelsen, Gjøvik speidergruppe
› Ragnhild Stenstadvold, Systrond 1 speidergruppe
› Isak Alexander Gald-Bergskaug, Rælingen speidergruppe
› Ingeborg Oline Stokkeland Hansen, Hinna speidergruppe
› Signe Margrethe Ravndal, Vågsbygd FSK speidergruppe
› Vebjørn Skirbekk Sagmoen, Mjølner speidergruppe
› Cathinka Bjørk, Halden speidergruppe
› Sindre Pedersen, 1. Lone speidergruppe
› Kristoffer Holen, 1. Lura speidergruppe

MEDLEMSINFORMASJON

Her er en del praktisk informasjon knyttet til ditt medlemskap i Norges speiderforbund.

SOM MEDLEM FÅR DU

› Mange flotte opplevelser på møter, turer, leirer og andre arrangementer
› Unik praktisk kunnskap
› Mange nye venner
› Tilbud om å delta på en av landets beste ledertreninger
› Medlemsbladet SPEIDEREN fire ganger i året
› Rabatt på leie av flotte speidereiendommer og speiderskuta Havbraatt
› Personskadeforsikring som gjelder på reise til og fra og under alle aktiviteter i regi av gruppe, krets, korps eller forbund, også utenfor Norge.

MEDLEMSKONTINGENT

Å drive godt speiderarbeid er ressurskrevende og hadde ikke vært mulig uten den enorme innsatsen fra alle våre frivillige ledere. Men vi er også avhengige av betydelig økonomisk støtte fra stat og kommune. Størrelsen på støtten avhenger av hvor mange betalende medlemmer Norges speiderforbund har. Betal kontingenten innen betalingsfristen. Da unngår du betalingspåminnelser. Sjekk at du betaler til riktig konto-nummer, og bruk riktig KID-nummer.

MEDLEMSNUMMERET DITT

Alle medlemmer har et sekssifret medlemsnummer. Nummeret står på kontingentgiroen og er registrert i medlemssystemet Min speiding. Oppgi nummeret ved henvendelser om endring av medlemsinformasjon. Skal du melde deg ut av speideren, si fra til din lokale leder og/eller send en e-post med navn og medlemsnummer til nsf@speiding.no.

FOR MANGE BLADER I POSTEN?

Er dere flere speidere i familien, kan det være nok å motta ett eksemplar av SPEIDEREN. Dere kan ordne dette i medlemssystemet Min speiding, eller gi beskjed til forbundskontoret.

SPEIDERENS EGEN BUTIKK

Speider-sport er Norges speiderforbunds egen butikk. Se **speidersport.no.** Her finner du alt av speiderklær og utstyr.

SPEIDERNE ER PÅ NETT

Norges speiderforbunds nettside er speiding.no. På siden **blispeider.no** finner du nyttig informasjon om hva speiding er og hvor nærmeste speidergruppe befinner seg. Følg oss gjerne også på Facebook og på Instagram (#speiding). Mange grupper har også egne nettsider, eller en Facebook-side/-gruppe. Spør en leder i speidergruppa!

NORGES SPEIDERFORBUND

St. Olavs gate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
speiding.no

SPEIDERSPORT

UTSTYR TIL EVENTYR SIDEN 1914

Tilbudene gjelder ut 17. september 2025. • Foto: Tufte

Turbuksa Willow fra Tufte er laget i et mykt og pustende softshell-materiale med god stretch. Det sikrer god bevegelighet, enten du har tenkt deg på topptur, speidertur eller i parken. Leveres i både dame- og herremodell, begge med super passform.

Spar 59 %

Nå 699,–

Før 1699,–

★★★★★

«Veldig fin og behagelig bukse.» Elin

★★★★★

«God damepassform, behagelig stoff. Kjempefin farge 🧡» Elin

Den lette turjakka Willow fra Tufte er laget i det samme myke softshell-materiale som buksa. Stor og god hette holder orden på håret når det regner og blåser godt. Jakka er laget med bluesign-sertifisert nylon og er Tuftes beste forsøk på å lage praktiske og bærekraftige klær, så vennlige mot naturen som mulig.

Spar 63 %

Nå 699,–

Før 1899,–

www.speidersport.no

TUFTE